

Rijksdienst voor Ondernemend
Nederland

Procedures voor windenergie

In opdracht van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat

*>> Duurzaam, Agrarisch, Innovatief
en Internationaal Ondernemen*

Voor een nieuw windpark wordt meestal een ruimtelijke en een vergunningenprocedure doorlopen. Om te bepalen welke procedure moet worden gevolgd, moet eerst worden beoordeeld welke vergunningen nodig zijn. Ook moet worden bekeken of een nieuw bestemmingsplan (of een inpassingsplan) nodig is. Op basis daarvan kan worden bepaald wie het bevoegd gezag is. Verder kan de ruimtelijke en vergunningenprocedure worden versneld door middel van een coördinatie-regeling. Dit infoblad gaat in op de verschillende mogelijkheden van de ruimtelijke en vergunningenprocedure voor een windpark.

Welke vergunningen / ontheffingen kunnen nodig zijn

Naast een omgevingsvergunning kunnen andere vergunningen nodig zijn. De gemeente doet er verstandig aan om contact te leggen met andere betrokken overheden, zoals het waterschap en de provincie om per project te inventariseren welke vergunningen en toestemmingen nog meer zijn vereist voor de realisatie van een windpark. Enkele voorbeelden van benodigde vergunningen zijn:

- Een watervergunning (bevoegd gezag: waterschap, hoogheemraadschap, etc.).
- Een Natuurbeschermingswetvergunning (bevoegd gezag: provincie).
- Een Flora- en faunawetonthefing (bevoegd gezag: minister van Economische Zaken en Klimaat).

Het is uiteindelijk de ontwikkelaar die ervoor moet zorgen dat hij over alle vergunningen voor een windpark beschikt. De gemeente moet ervoor zorgen dat de omgeving wordt betrokken en voldoende mogelijkheden krijgt om in te spreken. Tegen die achtergrond kan de gemeente besluiten eerst nog een structuurvisie vast te stellen.

Bevoegd gezag

Windpark < 5 MW

Voor een windpark tot 5 megawatt (MW) is de gemeente het bevoegd gezag. De bevoegdheidsverdeling is:

- De gemeenteraad is bevoegd om het bestemmingsplan vast te stellen.
- Burgemeester en wethouders zijn bevoegd om de omgevingsvergunning te verlenen.
- De gemeenteraad kan besluiten om de gemeentelijke coördinatie-regeling toe te passen. In dat geval vinden de vaststelling van het bestemmingsplan en de verlening van de omgevingsvergunningen en overige vergunningen tegelijkertijd plaats.

Windpark 5 - 100 MW

Voor windparken van 5 tot 100 MW is de provincie het bevoegd gezag en geldt de volgende bevoegdheidsverdeling:

- Provinciale staten zijn bevoegd om het inpassingsplan vast te stellen.
- Gedeputeerde staten zijn bevoegd om de omgevingsvergunningen te verlenen.
- Uitgangspunt is dat de provinciale coördinatie-regeling wordt toegepast. Gedeputeerde staten kunnen besluiten die regeling niet toe te passen.

Via de aangepaste Elektriciteitswet wordt het mogelijk dat Gedeputeerde Staten de gemeente aanwijst als bevoegd gezag voor parken van 5 – 100 MW. In dat geval geldt dezelfde bevoegdheidsverdeling als die voor de windparken tot 5 MW geldt (zie hierboven). Als de gemeente bevoegd gezag is, meldt een ontwikkelaar zich bij de gemeente. Ook kan een gemeente besluiten zelf te starten met de procedures voor windenergie.

Windpark vanaf 100 MW

De bevoegdheidsverdeling is:

- De ministers van Economische Zaken en Klimaat en Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties zijn bevoegd om het inpassingsplan vast te stellen.
- Burgemeester en wethouders van de gemeente waarin het windpark ligt, zijn bevoegd om de omgevingsvergunning te verlenen (met uitzondering van een omgevingsafwijking-vergunning waarvoor een ruimtelijke onderbouwing nodig is).
- Uitgangspunt is dat de rijkscoördinatie-regeling wordt toegepast. De minister van Economische Zaken en Klimaat kan besluiten die regeling niet toe te passen.

Rol van de gemeente

De rol van de gemeente is niet bij elk windpark dezelfde.

Afhankelijk de grootte van het windpark en het gemeentelijk beleid kan de rol van een gemeente zijn:

Actieve rol: Een gemeente stelt het bestemmingsplan vast en verleent alle vergunningen, eventueel met toepassing van de gemeentelijke coördinatie-regeling.

Minder actieve rol: De gemeente stelt wel het bestemmingsplan vast, maar de provincie is bevoegd voor de verlening van de omgevingsvergunningen en de coördinatie.

Geen actieve rol: De provincie neemt alle besluiten en coördineert de besluitvorming.

Rol van de ontwikkelaar

De ontwikkelaar is verantwoordelijk voor volledige aanvragen inclusief de vereiste onderzoeken, bijvoorbeeld wat betreft de aanwezige natuur- en milieuwaarden. Windparken met een vermogen van meer dan 15 MW of van meer dan 10 turbines zijn m.e.r.-beoordelingsplichtig. Als een milieueffectrapport is vereist moet de ontwikkelaar dat laten opstellen. De ontwikkelaar is ervoor verantwoordelijk dat hij alle benodigde vergunningen en toestemmingen krijgt. Naast publiekrechtelijke toestemmingen kunnen ook privaatrechtelijke toestemmingen (van grondeigenaren of van infrastructuurbeheerders) nodig zijn.

Versnelling door de coördinatie-regeling

Als een gemeente bevoegd is voor het bestemmingsplan en de omgevingsvergunning, kan zij de ruimtelijke en vergunningenprocedure versnellen door de besluitvorming te coördineren. Voor deze gemeentelijke coördinatie-regeling is een besluit van de gemeenteraad vereist. Toepassing van de coördinatie-regeling biedt de mogelijkheid om op hetzelfde moment het bestemmingsplan vast te stellen en de omgevings(bouw)vergunning te verlenen. Ten aanzien van de

Indicatie doorlooptijden realisatie Wind op Land voor doelstelling 2020

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	> 2020
1	Onderzoek en ontwikkeling (initiatiefnemer)						
2		Participatie omgeving (initiatiefnemer)					
2a	Intentie-overeenkomst (initiatiefnemer - overheid)						
3	Planologisch vaststellen (Provincie)						
4		Bestemmingsplan RO, incl. beroep (bevoegd gezag)					
			Vergunning incl. beroep (bevoegd gezag)				
4a			Coördinatie Wro + omg. verg. (bevoegd gezag)				
5			SDE-aanvraag - beschikking (initiatiefnemer)				
6					Bouw windpark (initiatiefnemer)		
7						Windpark operationeel (exploitant)	

¹ Aanbesteding adviesbureau, startnotitie, uitvoeren plan/project MER, opstellen vergunningaanvraag, ontwerp inpassingsplan (Rijk/ Provincie), ontwerpvergunningen (gemeente)
² Procurement & contracting, netinpassing, financiering, contract energie levering

↑
Doelstelling 2020: 6.000 MW

■ Indicatie doorlooptijd actie (actiehouders)

■ optioneel / uitlooptijd

besluiten waarvoor andere overheden bevoegd zijn, kan de gemeente verzoeken om medewerking ten behoeve van de coördinatie. Toepassing van een coördinatie-regeling versnelt de besluitvorming voor een windpark aanmerkelijk. Als de besluiten voor een windpark niet worden gecoördineerd, wordt eerst het bestemmingsplan vastgesteld. Pas na inwerkingtreding daarvan wordt de omgevingsvergunning verleend.

Het coördineren van het bestemmingsplan en de omgevingsvergunning heeft voor de omgeving als consequentie dat zij geen beroep kan instellen bij de rechtbank. Een beroepschrift tegen de omgevingsvergunning en/of het bestemmingsplan wordt alleen door de Raad van State behandeld en er is geen hoger beroep mogelijk. Dit versnelt de ruimtelijke – en de vergunningprocedure en betekent voor de omgeving één rechtsgang minder. Een gemeente of de initiatiefnemer kan hieraan tegemoet komen door bijvoorbeeld meer inspraak in de aanloop naar de besluitvorming te organiseren.

Voor het organiseren van draagvlak voor een windpark, bijvoorbeeld door participatie van de omgeving bij het vaststellen van het duurzame energiebeleid, wordt verwezen naar de Handleiding Participatieplan Windenergie: www.handleidingparticipatieplan.nl.

Nieuw bestemmingsplan of een omgevingsafwijkingsvergunning?

Soms kan een gemeente, in plaats van de vaststelling van een bestemmingsplan, een windpark toestaan door het verlenen van een omgevingsvergunning voor het afwijken van het geldende bestemmingsplan ('omgevingsafwijkingsvergunning'). Daarvoor is een aanvraag van de ontwikkelaar nodig. De ruimtelijke onderbouwing die moet worden gegeven voor het verlenen van een omgevingsafwijkingsvergunning is vergelijkbaar met de onderbouwing voor een windpark die in een bestemmingsplan moet worden opgenomen. Een verschil is dat een omgevingsafwijkingsvergunning altijd betrekking heeft op een concreet project. Als geen coördinatie-regeling wordt gevolgd, duurt de procedure van een omgevingsafwijkingsvergunning in principe langer dan de bestemmingsplanprocedure. Dat komt doordat tegen een omgevingsafwijkingsvergunning beroep kan worden ingesteld bij de rechtbank. Een beroep tegen een bestemmingsplan wordt alleen door de Raad van State behandeld.

Meer informatie?

- www.windenergie.nl
- www.infomil.nl
- Bestemmingsplan: art. 3.1 Wet ruimtelijke ordening.
- Omgevingsvergunning: art. 2.1 lid 1 sub c jo. art. 2.12 lid 1 onder a sub 3 Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.
- Bevoegd gezag en coördinatieregeling: o.a. art. 2.4 – 2.9 Elektriciteits- en Gaswet en art. 3.30 – 3.36 Wet ruimtelijke ordening.

Dit is een publicatie van:
Rijksdienst voor Ondernemend Nederland
Croeselaan 15 | 3521 BJ Utrecht
Postbus 8242 | 3503 RE Utrecht
T +31 (0) 88 042 42 42
E klantcontact@rvo.nl
www.rvo.nl

Deze publicatie is tot stand gekomen in opdracht van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat en in samenwerking met Ecofys en Houthoff Buruma.

© Rijksdienst voor Ondernemend Nederland | januari 2019
Publicatienummer: RVO-006-1901/FS-DUZA

Fotografie: I en M - Fotograaf Ivo Francken

De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO.nl) stimuleert duurzaam, agrarisch, innovatief en internationaal ondernemen. Met subsidies, het vinden van zakenpartners, kennis en het voldoen aan wet- en regelgeving. RVO.nl werkt in opdracht van ministeries en de Europese Unie.

RVO.nl is een onderdeel van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat.